

# Hősök, királyok és szentek nyomán Erdélyben

Határtalanul / HAT-19-01-0178

2022. április 26-29.

Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által kiírt Határtalanul pályázattal 2022. április 26 – 29-ig a Szent Imre Katolikus Általános Iskola diákjaival Erdélybe utaztunk. A kiránduláson 31 tanuló és 5 pedagógus vett részt. Sok élménnyel gazdagodtunk, szép helyeket ismertünk meg.

## ELŐKÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Színházlátogatáson vettünk részt a Nemzeti Színházban Wass Albert Tizenhárom almefa című művét tekintettük meg.

Jártunk a premontrei temetőben, ahol Fadrusz-feszületet tekintettük meg. Szadán is megfordultunk, a Székely Bertalan emlékhelyeket kutattuk.

Gödöllő és Ady kapcsolatát ismertük meg, amikor látogatást tettünk a Léda-villában. Kedves vendéglátónk volt az egyik lakástulajdonos, aki behívott bennünket.

Iskolánk egyik pedagógusának nagypapája Körösfői Kriesch Aladár. Györgyi néni tolmácsolásában a művész pályáját ismertük meg, aki erdélyi népi emlékek gyűjtőjeként és a Gödöllői Szecessziós Művésztelep alapítójaként is híressé vált.

Utunk helyszíneiről, híres történelmi eseményeiről, történelmi alakjairól és földrajzáról –egy-egy témát kiválasztva- vetített képes előadást készített mindegyikünk, melyet március végén és április elején mutattunk be társainknak.



## ELSŐ NAP / NAGYVÁRAD – KIRÁLYHÁGÓ – KÖRÖSFŐ – TOROCKÓ

Nyitott szívvel indultunk felfedezni Partium és Erdély kulturális és történelmi nevezetességeit.

Április 26-án hajnalban gyülekeztünk a Szentháromság-templom előtt, úti okmányainkat felmutatva beszálltunk a buszba.

Utunk első állomása Nagyvárad volt. Először a püspöki palotát tekintettük meg, mely nagyon hasonlít a gödöllői kastélyra. Itt őrzik Szent László hermáját. A püspöki palota mellett volt a székesegyház. Mindannyiunkat lenyűgözött a templom belső díszítése. Közösén énekeltünk, imádkoztunk.

Itt láttuk a tizárkádós, barokk épületből álló kanonoksort is.

A városközpontba sétáltunk. A Sebes-Körös partján sok látnivaló tárult elénk: a legnagyobb erdélyi színház mellett haladtunk el, fényképeztünk a Holnap Irodalmi Társaság szoborcsoporttal, Ady Endrével és Juhász Gyulával ismerkedtünk, akikről jövőre tanulunk az irodalomórákon, mindketten sokat munkálkodtak ebben a városban. A szecessziós stílusban épült Fekete Sas palota árkádsorán vezetett utunk a buszunkig.

Mindezek után tovább buszoztunk, megálltunk a Király-hágónál, ahonnan gyönyörű kilátás tárult elénk.

Megálltunk Csucsán is, ahol láthattuk az Ady-emlékházat. A buszon rendhagyó irodalomórát tartottunk, egyik társunk elszavalta az Őrizem a szemed című verset.

Utunk következő állomása Körösfő volt. Felsétáltunk a csodaszép kazettás mennyezettel ellátott református templomhoz.

Torockó városa már első látásra felejthetetlennek bizonyult, lenyűgöztek mindannyiunkat a sziklák. Elhatároztuk, hogy másnap reggel megnézzük a napfelkeltét. Tényleg kétszer kel fel a Nap Torockón? Torockón a vendéglátóink ínycsiklandozó vacsorája várt. Elfoglaltuk a szállásunkat, hamar álomra hajtottuk fejünket.

## **MÁSODIK NAP / TORDAI-HASADÉK – TORDA-KOLOZSVÁR**

Hajnalban már a fél csapat talpon volt, vártuk a napfelkeltét. Kicsit hideg volt, de a szép látvány szerencsére elterelte a figyelmet, párafüggöny táncolt a Székely-kő előtt fel és le. A Nap bevilágította mögöttünk a sziklákat, de a Székely-kő lábánál nem láttuk felkelni. A helyiek véleménye is megoszlott, volt, aki szerint májusban látható, mások júliust és augusztust állítottak a kétszeri napfelkelte időpontjának.

Buszra szálltunk, meg sem álltunk a Tordai-hasadékgig, csodálatos látvány tárult a szemünk elé, az idő is kellemes volt. Szent László királyunk a kunok előli menekülésének mondája szól a hasadék keletkezéséről. A monda szerint a király fohászkodott, és a hegy a kunok előtt kettévált, így menekült meg a magyar sereg. A patak mentén végigsétáltunk a hasadékon. Néha a sziklába erősített drótkötélbe kapaszkodva tudtunk csak haladni.

Tordán leereszkedtünk a sóbányába egészen 120 méter mélységig, kellemes hideg levegő fogadott bennünket. A tárnában elénk táruló látvány mindenkit lenyűgözött, melyet a bátrabbak az óriáskerékből is megcsodálhattak.

Kolozsváron alakult meg az Erdélyi Fejedelemség 1570-ben, és gyakran „kincses Kolozsvárként” emlegetik a krónikák. Ma a lakosság 19%-a magyar, nagyon sok egyetemista él a városban.

A Házsongárdi temető volt a következő úti célunk. Igen hosszú, fárasztó utat tettünk meg, de a kapun belépve mindenkit lenyűgözött a hely nagysága és szépsége. Felkerestük Apáczai Csere János, Dsida Jenő, Reményik Sándor sírját, érdeklődve olvastunk a régies nyelvezetű sírfeliratokat. Koszorút helyeztünk el Dsida Jenő sírjánál, majd elhangzott Áprily Lajos: Tavasz a Házsongárdi temetőben című verse.

Innen a Farkas utcai Református Kollégiumhoz vezetett utunk. Falain belül sok híresség tanult, néhányuknak ismerősként csenghet a neve: Reményik Sándor, Wass Albert, Kós Károly, Sütő András. Majd a Babes-Bolyai Egyetem épületéhez mentünk, onnan a főtérre vezetett utunk, ahol Fadrusz János Mátyás király lovas szobra áll. A szoborcsoport vezéralakja Mátyás lovon és körülötte négy vitéze: Magyar Balázs, Kinizsi Pál, Szapolyai János, Báthori István. Itt helyeztük el a megemlékezés koszorúját.

Megnéztük kívülről a legrégebbi épületet, majd Mátyás és Bocskai szülőházát. Torockó felé a buszon naplót írtunk, Mátyás-mondákat hallgattunk.

## **HARMADIK NAP / TOROCKÓ-NAGYENYEDED-GYULAFEHÉRVÁR- CSERNAKERESZTÚR**

A Néprajzi Múzeumban átfogó ismereteket szereztünk Torockó néprajzáról és kultúrájáról. Hallottunk a vaskenyérről, ami tényleg a kenyérről hasonló vasalapanyag, amit tutajokon szállítottak más vidékre. Első utunk a Kis Szent Teréz Gyermekotthonba vezetett, ahol már vártak bennünket. A gyermekotthonban tett látogatásunkkor betekintést nyertünk az ott folyó munkába. 12 gyermeket nevelnek szeretetben, tanítva nekik a hasznos időbeosztást, a ház körüli és a házimunka minden fortélyát. Ott jártunkkor is megtapasztalhattuk ezt: a gyermekek takarítottak, kertészkedtek, a háziállatokat gondozták, közösen készítették az ebédet.

Átadtuk szerény adományunkat és a személyes ajándékot, jegyzetfüzetet és ceruzát. Énekekkel is köszöntöttük az otthon lakóit.

Torockótól búcsút vettünk, csomagjainkkal buszra szálltunk, az elsőként Nagyenyeden álltunk meg. Az 1500-as években több erdélyi országgyűlés színhelye volt a város. A várfal tövében megkoszorúztuk az 1849-ben a románok által lemészárolt 700 nagyenyedinek emléket állító táblát.

A Bethlen Kollégium a mai napig Erdély egyik legjelentősebb gimnáziuma, ahová elsős koruktól kezdve járhatnak bentlakással a magyar gyerekek. Az intézményben folyó munkával egy kedves tanár úr ismertetett meg minket. Beülhettünk az iskolamúzeumban egy régi osztályterembe.

Gyulafehérvár felé vettük az irányt. Megtekintettük a Szent Mihály-székesegyházat, ami a váron belül található. Erdély legjelentősebb románkori épülete mindenkit ámulatba ejtett. Megkoszorúztuk a Hunyadiak síremlékét. Megemlékeztünk az itt nyugvó nagyjainkról, II. Rákóczi Ferenc fejedelemmé választásáról.

Meghallgattuk a kiselőadásokat, imádkoztunk, zengett a székesegyház az énekünktől.

Csernakeresztúron volt ezen az estén a szállásunk. Hunyad megye legjobb gulyáslevele után a vendéglátónk mesélt nekünk a faluról, annak lakosságáról. A települést 1910-ben hozták létre, akkor települtek haza Bukovinából a madéfalvi osztrák vérengzés után elmenekült csíki és háromszéki székelyek, a bukovinai székelyek.

Később csapatmunkában feladatlapokat oldottunk meg, történelmi mondákat dramatizáltunk. Sokat kacagtunk az ötletes megoldásokon, szórakoztató esténk volt.

## NEGYEDIK NAP / VAJDAHUNYAD– DÉVA – ARAD

A csernakeresztúri szállásról Vajdahunyadra utaztunk és megtekintettük a Hunyadiak várát. Kiselőadásokat hallgattunk meg a helyszínen.

Déva vára felé haladva felolvastuk Kómúves Kelemenné balladáját, a várhoz nem mentünk fel, de a közelében megállva gyönyörködhattunk benne.

Határtalan kirándulásunk utolsó állomása Arad volt, ahová a buszon énekelt katonadalok hatása alatt érkeztünk. Az 1848-49-es szabadságharc után az aradi várban raboskodott a később kivégzett 13 aradi vértanú. A veszthelyen lévő emlékoszlophoz mentünk elhelyezni az iskola koszorúját. Szívünkben fakadó, komoly tiszteletadással énekeltünk az emlékhelynél.

Buszra szálltunk, sok élménnyel, ismerettel gazdagodva elindultunk hazafelé. Késő este értünk Gödöllőre.

